

Edinost... Uredništvo: ulica sv. Frančiška... Tiskarna Edinost... Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik... Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm)...

Iz Jugoslavije.

Jadransko vprašanje.

BELGRAD, 27. »Pravda« javlja iz Pariza:

Nasi pariški krogi so v resnih skrbah za našo stvar na Jadranu, odkar se je D'Annunzio polastil Zadra... »Pravda« izvaja nadalje: Povodom teh resnih poročil o novih nevarnostih smo se obrnili za informacije na ministrstvo za zunanje stvari.

»Times« o jadranski nevarnosti.

LONDON, 28. (S.) »Times« piše v uvodnem članku o jadranski nevarnosti in pravi, da nevarnost, ki se pripisuje italijanski vladi z ozirom na D'Annunzija in njegovih tisoč pristavešev, ne pospešuje rešitve jadranskega vprašanja, ki bi se moralo čim prej rešiti.

Iz češkoslovaške.

Bodoči češkoslovaški parlament in senat. PRAGA, 27. (S.) Po večerni razpravi o ustavnem načrtu je bilo enoglasno sklenjeno, da bo bodoči češkoslovaški parlament sestavljen od 300 poslancev, izvoljenih za 5 let, a senat od 150 članov, izvoljenih za 8 let.

Gradba rodbinskih hiš v Pragi.

PRAGA, 27. Včeraj je bila ob ogromni udeležbi otvorjena generalna skupščina zveze »Narodni Jednota Severočeha«. Na skupščini je izjavil prvi praški podžupan, da hoče mesto Praga zgraditi 50 družinskih hiš in da se bo v ta namen razpisalo štiriindstotno, davka prosto posojilo v znesku 150 milijonov kron.

Italijanski poslanik v Pragi.

PRAGA, 27. Na prošnjo italijanske vlade je vlada češkoslovaške republike priznala italijanskega poslanika Malesscottija grafa de Viano.

IZ RUSIJE.

Polom nemških čet v baltičkih pokrajinah. CURIH, 27. Baltička pustolovščina je torej dokončana. Po porazu Judeniča in Vermonda so Letiši in Estonci z angleško pomočjo porazili še zadnje kompaktne čete nemškega cesarstva, ki se morajo sedaj izstradane in razdelane vračati proti pruski meji.

Nemški načrti v baltičkih pokrajinah so se za enkrat izjalovili. Nemška vlada razpravlja že v treh sejah o položaju v baltičkih pokrajinah in o pomoči, ki se mora poslati nemškim četam, ki se vračajo v domovino peš, na vozovih in vlakih.

Kakor piše »Lokal Anzeiger«, so vdreli na Kurnovsko, ki so jo zapustile nemške čete, letiške tolpe, ki so naskočile grad barona Mantuffela in ubilo majorja Mantuffela, očeta poveljnika naskočnih čet, ki je pred kratkim padel pod Rigo. Vsa njegova polja so bila uničena.

Zadnja brzjavka Wolflove agencije pravi, da je prišlo do 26. novembra 2000 beguncev in 1600 vojakov na nemško zemljo.

BEROLIN, 27. (S.) Umikanje nemških čet iz baltičkih pokrajin se vrši v splošnem dobrem redu; napadi litvinskih čet na vzhodu in zapadu Schawljaja se nadaljujejo.

Vojna med rusko-nemškimi in litvinskimi četami dokončana.

KOVNO, 24. (S.) (Zakasnelo.) Litvinska agencija javlja: Medzavezniška komisija za baltičko vprašanje je naredila konec bojem med litvinskimi in rusko-nemškimi četami; ukazala je obema strankama, da se umaknejo na premirno črto od 30. oktobra.

Nemška vlada je pristala na litvinske pogoje; ves vojni material in vse železnice z materijalom, ki pripada rusko-nemskim četam, se povrnejo Litvi, in rusko-nemške čete se umaknejo iz zasedenega ozemlja v roku, ki še ni določen.

Litvinci s svoje strani se obvezuje, da usta-

vi svoj pohod in ostane na premirni črti ter zajame rusko-nemskim četam prosto povrnitev v Nemčijo po litvinskih železnicah.

Medzavezniška baltička komisija bo morala nadzorovati izvršitev teh pogojev.

Vesti z litvinsko-boljševičkega bojišča.

KODANJ, 27. (S.) Iz Kovna poročajo z 21. t. m.: Litvinski vrhovni stan javlja: Boljševički napad na črto Osinovka—Nisiny so odbile litvinske čete s protinapadom. Na rusko-nemškem bojišču so litvinske čete prešle in prekinile železniški progji Schauli—Tilait, Scauli—Jenikakis (?) (Janiki?) »Raduviliakis« (?) (Radzivilski?) so zavzele naše čete z naskokom. Litvinske čete so zaplenile veliko množino orožja in municije.

Imena, ki jih prinaša agencija »Stefani« v svojih brzjavkah, so naravnost neverjetna. Ako bi hoteli po teh imenih iskati Litvo, Letiško ali Estonko, bi jih ne iskali v severni Rusiji, temveč v — Indiji ali Arabiji. — Bil bi že čas, da se enkrat naredi konec temu pačenju imen, ker takih brzjavk imajo že zadosti čitatelji in uredniki!

Letiška prekinila diplomatske odnose z Nemčijo.

HELSINGFORS, 27. (S.) Letiška vlada je naznanila Nemčiji prekinjenje diplomatskih zvez. Letiška vlada navaja kot opravičilo dejstvo, da je general Bernhardt izjavil, da prevzame pokroviteljstvo čet, ki se bijejo proti Letiški.

Boji s boljševiki.

NEW YORK, 27. »Times« poročajo, iz Jureva (Dorpat), da hočejo Estonka, Litvinska in Letiška skleniti z boljševiki mir.

NEW YORK, 27. »Tribune« javlja iz Novonikolajevskega, da je mesto Omsk vsled obstreljevanja po boljševičkih napol porušeno.

MOSKVA, 27. Vojno poročilo od 22. t. m.: Na vseh črti napredujemo. Na istočni fronti smo zasedli več krajev 150 vst. južno-istočno od Omska in napravili ogromen plen.

PARIZ, 27. Poročevalec lista »Svenska Dagbladet« javlja iz Helsingforsa: Poročilo, kjer naznanja general Denjikin, da je med Orelom in Tambovom prebil boljševiško fronto, pravi, da je bil pri tem uničenih 56.000 boljševikov. Kmetje in delavci teh krajev so e upri proti sovjetom. Ob Narvi je položaj zelo resen.

Zarota v Petrogradu.

MOSKVA, 27. V Petrogradu je bila razkrita zarota belih gardistov, pri kateri je udeleženo 300 oseb, ki so v vojaški službi rdeče armade. Zarotniki so dobivali denarno podporo od generala Judeniča in entente in so jim zato pošiljali brezlično vse važne vesti. Od entente so baje prejeli neizmerno vsote. Vse zarotnike so zaprli.

Ljeningova politika.

LONDON, 27. Ljening je izjavil časnikařju lista »Daily News«: Svoje mirovne politike nismo izpremenili in vztrajamo na mirovni predlogih, ki smo jih sklenili z Bullittom. V notranje stvari drugih držav se ne bomo vmešavali. Na vprašanje da-li zastopa sovjetska vlada res večino ruskega naroda, je Ljening pritrdil in dejal, da je sovjetska vlada najdemokratsnejša. To more tudi dokazati. Sovjetska vlada želi skleniti gospodarske dogovore z Ameriko in drugimi deželami.

Iz Madžarske.

Friedrich upa v vzpostavitev monarhije na Madžarskem.

DUNAJ, 28. (S.) Friedrich je izjavil v nekem govoru, ki ga je imel pri budimpeštanskem socijalnokršćanskem klubu, da je zadnji pritiak, ki ga je izvršila ententa na Madžarskem, v resnici zadnji, ker on ne zaupa več v entento. Nato je naznanil Friedrich, da ne bodo madžarski odposlanci na mirovni konferenci poklicani v Pariz pred prihodom februarjem. Friedrich je nato priporočal, naj se ne odstopi madžarsko ozemlje, in dostavil, da so Romuni zapustili Budimpešto, ker so vedeli, da so bili Madžari v stanu odstraniti romunske čete s silo. Zagotovil je, da zaupa v prihodnost in dostavil, da se njegova politika zopet lahko prične in da bi se s tem pojavilo vprašanje madžarske monarhije.

Volitve na Madžarskem.

BUDIMPEŠTA, 27. Volitve na Madžarskem se bodo vršile dne 22. januarja 1920. O vladavini bo odločilo ljudsko glasovanje. Ako se ljudstvo izjavi za monarhijo, bo nova narodna skupščina imela določiti osebo bodočega madžarskega kralja.

razleteli po vrtu. Marta se je ogledala, ali na dvorišču ni dobila več Milica, ne delket. Mlada gospa je torej odšla iz gradu, da najde mlajšo si sestro v velikem vrtu. Iskala je tu in tam pod velikim drevjem pod senco ogromnih jelk in smrek, za cvetočim grmovjem — ali o Sofiki nikjer sledi. Tupatam so jo ustavljale čebrijaste gospe, ki so pohajale po vrtu ter se smejale veselim šalam očeta Didada. Slednjit — bilo je že proti večeru — je prišla do kraja vrta, kjer se ta spušča proti cesti. Ker je zaslišala od daleč nekoliko glasnejši govor in tudi Sofijin glas, se je umaknila za gabrivo senco, odkoder je mogla, ne da bi jo videli, vse razločevati. Pred senco je stala Sofija, prekrizanih rok, povese glave, nežna, mladenka polnega obraza, ki so se ji zlasti lasje razpletali na ramena svetlomoderne halje. V črnih očeh ji je drhtela solza, a drobne rdeče ustnice so se ji nabrale v sladko-grenak usmev. Poleg nje je opazila Marta mladega Milica, ko je Sofiji ponizno govoril, a pred njim je tiho plakala Jana, hči slepca Jurka iz Bradavca. Milica je izpregovoril:

Iz Nemčije.

Hindenburg in Ludendorff se ne izročita.

BERN, 27. Poročilo lista »Daily Mail«, da bodo Hindenburga in Ludendorffa izročili ententi, se dementira.

Demonstracije za Hindenburga.

MONAKOVO, 27. Tu so se vršile po berlinskem vzorcu nacionalistične manifestacije za Hindenburga in Ludendorffa. Policija je razgnala zborovalce.

Vrnite nemških čet.

NAUEN, 27. Dodatno k vesti, ki zanika prodiranje Lettow-Vorbeckovih čet v Baltiku, naglašajo listi, da je ententna komisija v teh pokrajinah sedaj sama v položaju, da se o možnosti takih vesti sama prepriča. »Vorwärts« želi, da ententna komisija v Baltiku za to skrbi, da morejo nemške čete, ki se vračajo iz baltičkih provinc, nemoteno dospeti do nemške meje in da tolpe ne napadajo in ubijajo nemških vojakov.

Nemški socijalni demokrati in mirovna pogodba.

NAUEN, 27. Socijalnodemokratski zastopniki v nemški narodni skupščini so po temeljiti razpravi soglasno izjavili, da so dodatne zahteve k mirovni pogodbi, ki jih vsebuje zadnja ententna nota, nesprejemljive, ker bi na ta način nemško gospodarstvo še bolj nazadovalo.

Iz Avstrije.

Dunaj sedež zveze narodov?

DUNAJ, 27. Sem je dospela oficialna vest iz Ženeve, po kateri je vrhovni svet pritrdil izpodbudi avstrijske vlade, izvoliti Dunaj za sedež Zveze narodov.

Sklicanje parlamenta odgodeno.

DUNAJ, 27. (S.) Vlada je odgodila sklicanje parlamenta za dva meseca. Dosečaj so dokončane predpriprave za občinske in državnozbornske volitve; ustavodajna skupščina se izvoli do 31. marca.

Hišne preiskave v graški okolici.

GRADEC, 27. Po ukazu osrednje vlade izvršuje orožništvo v graški okolici hišne preiskave in odvzema vse orožje.

Mirovna konferenca.

Vprašanje nemškega brodovja. — Madžarsko in romunsko vprašanje.

PARIZ, 27. (S.) Vrhovni svet je vzel na znanje poročilo glede nemškega brodovja in odškodnine, ki se bo zahtevala za potopitev brodovja v Skapaflowu. Vrhovni svet je pristal na predlog, da se uniči vse brodovje, ki se nahaja v zavezniških rokah, toda vprašanje porazdelitve materiala, ki še ostane, ni še rešeno. Od tega splošnega pravila boste izvzeli Francija in Italija, katerih ladjedelnice so bile tekom vojne zaprte. Te dve državi dobite torej nekoliko ladij kot odškodnino za pretrpljeno škodo v vojni. Z druge strani se začasno odstopijo tudi drugim državam nekatere ladje, preden se uničijo. Vrhovni svet ni sklenil ničesar glede odstopitve lučnega materiala s strani Nemčije kot odškodnino za potopitev skapaflowskega brodovja.

— Vrhovni svet je odgodil proučevanje dodatnih klavzul k madžarski mirovni pogodbi glede obskrbovanja Avstrije z živili.

Končno je vrhovni svet sklenil, da bo morala romunska vlada odgovoriti na ententno noto od 24. novembra pred 31. decembra.

Nemški notí glede povrnitve vojnih ujetnikov in glede potopitve brodovja v Skapaflowu. PARIZ, 28. (S.) Nemška vlada je dala izročiti konferenčnemu tajniku dve notí; prva govori o povrnitvi nemških vojnih ujetnikov, a druga o potopitvi nemškega brodovja v Skapaflowu.

Iz Amerike.

Pogajanja za rešitev rudarske stavke prekinjena.

WASHINGTON, 28. (S.) Pogajanja za rešitev rudarske stavke so se prekinila. Sestanek med zastopniki lastnikov premogovnih rudnikov in zastopniki ručarjev za določitev novih plač, so se odgodili na nedoločen čas.

Delovna konferenca.

WASHINGTON, 28. (S.) Delovna konferenca je razpravljala o vprašanju brezposelnosti; stavljena sta bila dva predloga, izmed katerih zahteva prvi, naj se vprašanj o brezposelnosti in o razdeljevanju sirovin po svetu oddelno proučita. Drugo razpravljanje, pri katerem zastopata Baldo Italo in Jounaux Francijo, hoče obrzati združeni obe vprašanji. Po dolgi razpravi se je odobrilo priporočilo, ki gre za tem, da se določi v vsaki državi učinkovit zavarovalni sistem proti brezposelnosti.

Mehiko odklonil izročitev Jenkinsa.

MEHIKO, 27. (S.) Vlada je odklonila predlog, naj se ameriški konzularni agent Jenkins izpusti v svobodo, ter navelič kot vzrok odklonitve dejstvo, da ne dovoljuje nikak mednarodni dogovor slične zahteve, ker je vprašanje podvrženo merodajnim sodnijskim oblastim.

Wilsonov pogovor s Hitchcockom o mirovni pogodbi.

LONDON, 27. »Morning Post« piše, da je Wilson zaprosil senatorja Hitchcocka, ki se nahaja sedaj v Nebraska, naj pride v soboto k njemu v svrhu pogovora o mirovni pogodbi. Washingtonski politični krogi smatrajo, da bodo senatorji poskušali priti do kakšne rešitve v prihodnji seji.

Spanski odnosi s Francijo in Rusijo.

MADRID, 27. (S.) Minister za zunanje zadeve je govoril v parlamentu o odnosih med Španijo in Francijo in rekel, da so postale prijateljske vezi med obema državama po zadnjem potovanju španskega kralja v Pariz in London bolj trdne in nerazrušljive. Glede stališča, ki je zavzema Španija napram Rusiji je minister izjavil, da ne more pozabiti, da je bilo poslopje španskega poslanstva v Petrogradu dvakrat napadeno in da je bil španski poverjenik prisiljen zapustiti deželo. Pod takimi pogoji — pravi minister — ne moremo meti ni-

kakršnih odnosov z ono vlado, s katero vobče večina držav noče imeti nikakih stikov. Minister zanika trditve, da se je odločila španska vlada za posredovanje v Rusiji.

Finančni dogovor med Belgijo in Nemčijo.

BRUXELLES, 28. (S.) Med belgijsko in nemško vlado se je sklenil finančni dogovor, po katerem vzame Nemčija v roku 20 let nazaj šest milijard, ki jih je vložila v kraje, zasedene po Belgiji, katera jih je vzela iz prometa.

Francoske čete v severni Siriji.

CARIGRAD, 25. (S.) Francoske zasedbene čete so vkorakale v Maraš, Aintab in Urfo, glavna središča halebskega okraja; v aintabski okolici je prišlo do spopada med Francozo in razbojniškimi tolpmi.

V obrambo kristjanov v Turčiji.

CURIH, 27. »Feuille« javlja, da je predstojnik krščanskih občin v Turčiji ponovno naprosil entento, naj Turčijo takoj zasede, da bodo kristjani rešeni turškega preganjanja.

Angleži ne zasedejo Bratislava.

BRATISLAVA, 27. Vest madžarskega korespond. urada, da bodo kolodvor v Bratislavi zasedle angleške čete, je popolnoma neosnovana.

Proti priseljevanju v Anglijo.

LONDON, 27. (S.) Gosposka zbornica. Odobrila se je zakonski načrt, ki nalaga omejitve za priseljevanje v Anglijo.

Zarota proti Venizelosu.

ATENE, 27. (S.) Listi prinašajo nekatere podrobnosti o zaroti proti Venizelosu in vladi. Noben politik ni udeležen pri zaroti; vsi voditelji so bivši častniki kralja Konstantina. Atentat bi se bil moral izvršiti v času, ko se je izkrcaval v Pireju; zarotniki so se nadejali, da se polaste vojnega in pomorskega ministarstva in topniške vojašnice ter da prestrašijo prebivalstvo z metanjem bomb. Vladni člani so bili baje aretirani; število aretirancev znaša nad 30.

Južna železnica.

DUNAJ, 27. Listi poročajo: Francoski delničarji južne železnice so v Office Nationale pisмено povabili južno železnico, da pošlje delegate k pogajanjem v Pariz, ki se bodo pričela konec decembra ali začetkom januarja prihodnjega leta. Pri teh razpravah se bodo posvetovali o načrtih saniranja položaja južne železnice, ki je skrajno neugoden, kakar se bodo začela pogajanja z državami, ki po njih ozemlju tečejo proge južne železnice.

Za skupno cerkveno organizacijo protestantov.

NAUEN, 27. Vlado švedske cerkve nadškoč upsalSKI Soderblom objavlja v nemškem listu članek, v katerem se zavzema za to, naj evangelski katolicizem tvori mednarodne prijateljske vezi. Soderblom zahteva skupno organizacijo evangelskih cerkva na svetu, ki naj se strnejo v nekaj ekumenski cerkveni svet. Ta skupni organ protestantizma naj vpliva na narode v zmislu trajnega mira, dovede do enotnosti krščanstva in verzko in etično proževa politično zvezo narodov. Nemški listi so ta Soderblomov predlog sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Iz Italije.

Italijanski kralj odide v Ameriko? NEW YORK, 28. Agencija »United Presse« javlja iz Washingtona, da se govori v italijanskih političnih krogih o predstoječem odhodu italijanskega kralja v Združene države.

Preosnova italijanske vojske.

LYON, 27. Iz Rima poročajo: V kratkem bo objavljen odlok, ki predvideva preosnovo italijanske armade. Osunetek za reorganizacijo temelji na enoletni aktivni službi skoro za vse moštvo. Ta službena doba se po oklopnostih more skrajšati na osem mesecev. Vojaški službeni dolžnosti bodo odsljed podvrženi vsi italijanski podaniki. Posebne rodbinske razmere bodo dale pravico do skrajšanja službene dobe.

IN MILLO?

Pod gornjim naslovom pričbuje milanski »Secolo« članek, v katerem očita vladi preveliko pustolovštvo napram admiralu Millo, ki se je pridružil D'Annunziju ob priključitve njegovega pohoda na Zadar. »Pred nekoliko dnevi« — piše »Secolo« — je dalo ministru priobčiti poročilo o D'Annunzijevo pustolovščini, iz katerega je bilo razvidno, da je Admiral Millo zakrivil zlorabo in svojevoli izvrševanje oblasti. Namesto da bi se bil držal točno svojih upravnih in vojaških dolžnosti, si je dovolil izdajati politične proglase, ki bi jih mogla izdajati, če bi že hotela, edino parlament in vlada. Namesto da bi bil pokazal, kar bi bilo v teh časih več nego potrebno, brezpozorno spoštovanje discipline, je bil prvi, ki je dal primer kršitve in skrunitve.

Po vsem tem se je smelo smatrati, da bo admiral Millo kaznovan. Toda v ardemem listu krastva se ni čitalo nič takega. Najprej se je rekel, da je ta odločitev, zavredajoč se svoje krivde, predložil svojo demisijo. Nato se je le ta vest zanikala. Torej je še v aktivni službi. Nič ne mišliti na to, da bi ga odstavili. Za eno nepremišljeno besedo, za en prenežen čin, četudi nedolžen, je bilo na stolne vojakov, četudi so se pokazali vredni ni bojišču, obsojenih in zaprtih. Admiralom je dovoljeno pozabiti med svoje službe, preiti od Viktorja Emanuela k Gabrieļu D'Annunziju in kazati nekaznovano nagib k uporabi in diktaturi.

To vladno obotavljanje je strašno v časih, v katerih živimo. Z ene strani imamo navdušena množice, ki prihaja iz obliž in mesijskih ljudi; s druge strani pa nevarnost vojaške samovlade. Cv. Nitš se tolaži izjavljajoč ameriškim histom, da so izvolenci katoliške stranke najbolj patrioti in lojalni monarhisti. Toda država, ki ostaja nedelovna pričakovane dogodkov, izgublja vedno več svoje pomembnosti, moči in ugleda. Do kdaj? Kako daleč?

— In D'Annunzio? Pr. ur. »Ed.«

PODLISTEK

Za sturo pravdo.

(48)

Av gust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

»Ne boj se, hči moja, je Ambrož pomiril sinaha, ti dve ženski jemljem jaz na svoj račun. V svojem življenju sem dognal marsikatero vražjo pravdo in — pri Bogu — polkristi hočem tudi ti dve ženi. Velikaš! Vidis. Neumnost! Toda, kaj so bili Heningovci, kaj Gregorijanci? Mali plemiči, sinaha, mali plemiči, in so se pozneje z božjo pomočjo povzpeli do magnatstva. A to bo mogel tudi Pomo. Boljar je tisti, ki sta mu srce in poštenje bolje, a pravi velikaš tisti, ki je po sebi in ne po rojstvu postal velikaš. Ti, sinaha, polkristi najprej pred-se Sofiko in poglji jo pošteno v srce. Nikar ne okolišuj, marveč jo zaigrabi prav, zdravo, za dušo. Če se je mala res opekla, pa namigni tako od daleč tudi materi. Ti znaš to, pridobis lažje gospo Ursulo s svojo mladostjo, nego pa

Politična komedija.

Komaj leto je minilo, ko so

plapolale zastave na vaškem italijanskem okencu, ko je navdušenje prestopilo vse meje treznega ocenjevanja in pame...

Proti volji sovinstinskih komedijantov se je drugo dejanje te s fanfarami pričete burke zapletlo. Na oder je stopil namesto Orlanda...

V tretjem dejanju je burka dobivala vse resnejšo obliko, ne da bi izgubila na drastični komiki. Režiser se je naveličal klepetuljastih...

To je burka italijanske politike s tragičnim koncem, ki sta jo kmet in delavec z glasovnico v rokah razkrinkala in obsodila.

Domače vesti.

Pogreb pok. Josipa Valentića. (Po nečlubi pomoti zakasnelo). Josip Valentić je imel 21. t. m. pogreb, kakor ga je v resnici zaslužil kot odličnega...

Neverjetno, a vendar resnično! Davčni oddelek pri komisariatu v Gorici razpošilja slovenskim strankam po deželi italijanski — nemške tiskovine.

more in čase, v katerih živimo. Ali da Italijanski občinstvi uspešno nemški jezik.

to pa je enovalno nerazumlivo. Pozivamo slavno finančno ravnanstvo v Trstu, naj napravijo red. Obracamo se pa tudi do generalnega civilnega komisariata za Julijsko Benetico, z opozoritvijo, da postopanje rečne oblasti nevarni razpoložljivi...

Zato prosimo generalni civilni komisariat za Julijsko Benetico, naj postopanje podrejenih mu oblasti spravi v sklad s slovenskim zakonodajstvom — šetal! Ta komisariat bo menda v soglasju z nami, če pravimo, da so v igri veliko večje stvari, nego mislijo gospodje v Gorici. Caveant consules!

Iz grada Sv. Justa. Posnemamo iz večerašnjega večernega »Lavorator«: Doznali smo, da je bil 25. t. m. zvečer v »paizano San Giusto« neki polkovnik, ki je obiskal internance. Čutil se je precej, ko je videl, kako leže stotine odrešenecov na goilih deskah in čakajo že tedne in mesece povrnitve k svojim dragim.

»Zarota v Tridentu«. Mi v Trstu sicer nismo nič čuli o kakem razkritju kake zarote v Tridentu. Niti italijanski listi niso nič poročali. Pač pa so doznali — dunajski listi o »zaroti v Tridentu«. No, mi smo z mesta razrešili zagonekto. Pod tem naslovom smo čitali namreč v dunajškem »Morgen-« brzojavko, ki je poročala, da so se tam vršile hitne preiskave pri pristajših Mussolinijevih stranke...

Sestanki gorških »županske zveze«. Ker oblast ni dovolila rednega zborovanja te Zveze — čes, da niso bila predložena pravila in da torej Zveza ni odobrena — se je vršil minulega četrtka v Gorici v dvorani pri »Treh kronah« sestanek županov oziroma občinskih upraviteljev. Došlo jih je okoli 100. Razpravljali so edino le o gospodarskih stvareh. Razprava je bila zivalna in so se skvili razni predlogi. Mnogo so govorili o važnem vprašanju in o uradnem jeziku občin, kajti to vprašanje ni smatrati le kot jezikovno, ampak tudi kot gospodarsko. Kajti prihrsk oblasti, da bi občine uradovale tudi v italijanskem jeziku, bi povzročal občinam velike troške za nameščanje tajnikov, ki bi bili sposobni v jezikovnem, a obenem tudi strokovnem pogledu. Številni gerenti naj se odpravijo in nadomeste z domačimi upravitelji. Sklenili so nadalje, da ne predložijo nikakih proračunov, ker nimajo za to nikake davčne podlage, kajti večina občin ima le troške in nič dohodkov. Sploh na županje komaj čakalo rednega občnega zbora, da izrazi svoje zahteve.

Slovensko gledališče. Jutri, v nedeljo sta dve predstavi. Popoldne ob 15 se zadnjič ponovi veljavna burka »Madama Bonivard« (»Klofuta za 100.000 frankov«), ki je že dvakrat napolnila gledališče. Glavne vloge so v rokah g. Sile, g. Silobe, g. Požarja in gđ. Mezgečeve. Ta burka vsebuje toliko posrečenih dvotipov, da se gledalec ne more vzdržati smeha od začetka do konca. Zvečer točno ob 20 se ponovi prekrasna ruska črama v štirih dejanjih »Anlisa«, ki je dosegla na četrtkovni premijeri sijajen uspeh. To je božansko lepo delo. Delanje se vrši na Ruskem, v poslednji dobi gnilega carskega režima. O pisatelju, Leonidu Andrejevu in o drami sami je predaval v tork g. Vovk, ki je to nesmrtno delo preložil na slovenski jezik. Ker je pričakovati velikega navala, nujno prosimo naše občinstvo, da si pravčasno poskrbi vstopnice, ki so v predprodaji, kakor po navadi, pri blagajničarki v veži »Nar. doma«.

Višja trgovska šola »Revoltella« v Trstu. Vpisovanje na tej šoli se vrši od 26. do 30. t. m., od 11—12 pri tajništvu imenovane šole (O. Carducci 12, II.).

Javnost sodnih razprav. Neki tržaški list je te dni v svojem poročilu o neki kazenski razpravi grajal, da se občinstvo ne pripušča k razpravam, kjer bi se moglo marsičesa naučiti. Naglašamo, da zakon določa javnost vseh razprav in bi bila izključitev občinstva vzrok za pritožbo nicnost. Le v posebnih slučajih more sodišče izključiti javnost — n. pr. iz ozirov na moralo, ali, če gre za posebne interese države —, a za to je treba posebnega sklepa senata. Pa tudi v slučaju, da je javnost izključena, imajo stranke pravico, da določijo županike, ki se morajo pripustiti k razpravi.

Vrediski »Sokole« opozorili v nedeljo, 30. t. m. narodno igro v treh dejanjih »V Ljubljano jo damo«. Začetek ob 16. Vstopnina s sedežem 1 L.; stojšča 50 stot. Svetovničani, pridite v velikem številu, da bo dvorana polna, kakor je bila pri zadnji predstavi. Po predstavi domača zabava ob 23.

Požar. Na Otlici nad Ajdovščino je pogorela hiša bivšega župana Krepeža. Raznaša se glas, da je zločinska roka zanetila ogenj.

Miklavžev večer »Vredskega Sokola« bo v nedeljo, 7. decembra. Vzporedne točke bo proizvajal samo naš paraščak, Miklavž pa obdari vse pridne, male in velike. Naših zavednih svetovničanov naj nihče ne manka! Po predstavi domača zabava.

Izjemna prilika. S privoženjem generalnega civilnega komisariata je izorenjeni skrbnik

mladostnik L.M. rojena v Gradcu 31. dec. 1906, stanujoča v Trstu, njen prijatelj »Asolici«.

Miklavžovo veselico privedi pevski zbor v Sv. Križu Vipavskem 7. decembra. Na sporede je burka v dveh dejanjih, moški in meščani zbor ter nastop Miklavža.

Mestna zastavilnica. Danes se bodo prodajali razni že zapadli nedragoceni predmeti serije 144 od št. 9101 do št. 9900, sprejeti meseca marca 1919.

Ostreljena. Včeraj ob 17 je na lesnem trgu nezgodoma počil strel, baje iz samokresa, in kroglja je zadel Ivanko Samso, staro 34 let, stanujočo v ulici delle Scuole nove 3, v levo lopatico. Kroglja je prišla od zgoraj; kdo je ustrelil, ni znano. Samso so peljali v mestno bolnišnico, kjer so ji izdri krogelj, naker je žena šla domov, ker ni bila rana nevarna.

Oparila se je z vrelo vodo. Triletna Lidija Foscarri je včeraj popoldne tekala po stanovanju, v ulici Scorezzia 2, semintja iz kuhinje v spalno sobo in zopet nazaj in se zaletela v kuhinjo v svojo mater, ki je nesa v rokah lonec vroče vode; iz lonca se je razšla voda in oparila nekoliko otroka po obrazu. Mati je nesa hčerko na zdravniško postajo, kjer ji je dal zdravnik potrebne pomoči, in se vrnila nato s hčerko v naročju zopet na stanovanje.

Preuogovorno vprašanje. Josip Vatovac, star 54 let, in Franc Cirus, star 45 let, težaka, sta včeraj peljala na nekem vozu s vreč angleškega premoga, katerega pa nista mogla spraviti skozi glavna vrata iz proste lake v mesto. Pri vrtah so ju vprašali, kaj početa. »Prah« sta odgovorila in pokazala neki račun, podpisano od Ivana Vidmarja. V istem tipu je prišel za vozom mož, ki je povedal, da je v onih vrečah premog, ki je bil ukraden iz nekoga skladišča v prosti luči. Blago so jima zaplenili; oba kupovalca in prodajalca Vidmarja pa so aretirali.

Konja z opremo in platio so minulo noč ukradli neznanji tatovi, ki so vdrli v hlev Vincenca Segre v Rojani, Scala santa 200.

Pri igri Josipa Bobeka sta povabila dva potnika, Nikolaj Maraz in Ivan Cenovih, med vožnjo s parnikom »Wilsonom« v Trst na partijo kart in ga goljufala za 5000 lir. Ko je priplul parnik v Trst, sta bila oba kvartavca aretirana.

Tatvina. V stanovanje Karla Gregoretta v ul. Tor S. Lorenzo je vdrl neki Pasquale Flego in ukradel za 400 lir suknenege blaga. Flego so ozočniki aretirali, blaga pa niso mogli najti.

V mlekarji Ane Fragiaco mo je včeraj zmaknil Herman Sancin iz nekoga predala 300 lir. Bli je kmalu po izvršeni tatvini aretirani; pri njem so našli še vseh 300 lir, katere je dobila Fragiaco nazaj.

Rojena v vlaknu pri Zavljah. Včeraj se je peljala z vlakom, ki prihaja iz Poreča, Stefanija Kocijančič, stara 28 let, iz Vižinade, v Trst obiskat znance. Med vožnjo, v bližini Zavele, je porodila hčerko; pri porodu sta ji pomagala neki Franc Gvasini in Josip Stalosci. Ko je prišel vlak v Trst, so nesli mater in hčerko v avtomobil rešilne postaje, s katerim so ju odpeljali v mestno bolnišnico.

Zepni tat je zmaknil včeraj zvečer Josipu Cescioju v gledališču »Politeama Rossa« listnico, v kateri je bilo 52 lir. Na parniku »Gablouz« so odobrili včeraj neznanji tatovi s pomočjo ponarejenih ključev neko kabino in odnesli samokres in nekaj nabojev v skupni vrednosti 80 lir.

Porotno sodišče.

Za časov ponarejevanja žilvskih izkaznic. Včeraj se je začela razprava proti Petru Draščeku, sobnemu slikarju, in Francu Siegi, težaku, ki sta se v neki noči minulega meseca julija vtihotapila v stanovanje Margerite Privileggia, ki je bila takrat odsotna, na korzu št. 3, IV. nadst., in si pripravila nekaj oblike in več perila, v skupni vrednosti nad 2000 lir, da bi to blago odnesla. Počutila pa sta se na stanovanju preveč domača in delala, kakor da bi bila doma; nju ropot je prebudil neko Antonijeto Beltramo, ki stanuje v III. nadstropju iste hiše. Začela je kričati, da so tatovi v hiši. Prišla sta dva orožnika, katerima je vrgla na cesto ključ od vežnih vrat. Tatova sta v strahu hotela pobegniti, kar so jima

pa si posrečilo, kar sta ju v veži čakala orožniki, ki sta aretirala ponočno obklovalca. Kasam te poslušane tatvine je Drašček obtožen še drugih prestopkov. Ko se je izvršila preiskava proti nekaterim ponarejevalcem žilvskih izkaznic, so policajke oblasti doznale, da je poskril Drašček razne priprave za izdelovanje ponarejenih žilvskih izkaznic. Drašček je priznal, da je izdelal 1400 izkaznic za staklor, za katere je dobil od neznanih žen 5600 kron. Hortenzija Caligaris pa je ukradla zlato uro z verižico.

Pred sodiščem je Drašček priznal, da je skrnil onih ponarejevalcem žilvskih izkaznic razne priprave, ker so ga za to prosili. Da je tudi sam prodajal izkaznice, je tudi priznal. Hortenzija Caligaris je sicer ukradla uro, uravi pa, da mu jo je tudi plačal. O tatvini na stanovanju Privileggia je rekel, da sta se nekoga večera pogovarjala v kavarni »Corso« Siega in on v svojih stiskah, ki stori k njima neznan gospod, ki jima je svetoval, naj izvršita tatvino v Privileggiovem stanovanju, kamor sta tudi šla. Pravi, da je naključno ropotal, da bi prišli ljudje in aretirali gospoda, ki je pozneje ušel.

Tudi Siega priznava popolnoma svojo krivdo. Nato so bile zaslišane nekatere priče, ki so (kar se tiče tatvine) podale izjave, ki se strinjajo z obtožnico.

Porotniki so pridržali vsem vprašanim za svoto pod 2000 lirami, naker je sodišče obsodilo Draščeka na 10 mesecev, Siego pa na pet mesecev zapora.

DAROVI.

— Lonjski podružnici CMD daruje Ivan Cok, posestnik 8 lir, dobljenih v neko odškodnino. — Denar hrani blagajničarka.

Borzna poročila.

Trst, dne 28. novembra 1919.

Tečaji:

Table with exchange rates for various banks and locations like London, Paris, and Trieste.

Svickarski tečaji.

ZENEVA, 27. (S.) Lira 4475; marka 12'10; krona, nova 4'25, stara 3'80; nagl. funt 22'19; frank 56'35; dolar 5'46.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda Najmanjša pristojbina L 1'-. Debele črke 20 stot beseda. Najmanjša pris. objava 7'-.
DOBRO ohranjena zimska suknja, se proda. — Barkovlje, nabrežje št. 122. 4402
KUPUJEM VREČE in cunj. F. Babič, Molin grande št. 20. 4403

Srebrn denar in zlato

kupuje po najvišjih cenah
Albert Povh, urar, ulica Manzoni št. 17, vr. 2, pritišče
Obvežen, pridem tudi na dom ponj.

Matere? Hočete osrečiti vaše otroke?
Hočete ve same okusiti trnutek radostne napetosti?

Prihitite

k največjemu semnju igrač, kakršen se še ni videl v Trstu — norimberških igrač, prispelih z vlakom, katerega je sam Sv. Miklavž vodil.

V dvorani bivše „TERSICORE“ sedežu tvrdke za dražbeno prodajo

Tel. 34-92 in 1-30, E. VIANELLO & R. DE HAAG, ul. Chiozza št. 7

se bo vršil ta veliki semenj, katerega bodo matere z veseljem obiskale in zadovoljne bodo s svojim nakupom, ker — to naj se pove na uho — cene bodo absolutno konkurenčne. — Prepričale se boste.

Semenj, ki se bo vršil v ponedeljek od 9 do 12 in od 15 do 19 in to trajal do popolne razprodaje.

Priporoča se torej, naj nihče ne zamudi, kdor hoče imeti dosti na izbero.

Važno: Vsak kupec, ki potrosi najmanj 20 lir, dobi brezplačno srečko, s katero bo lahko zadnji dan semnja potom zrebanja dobil po svoji volji, popolno novo krasno dunajsko zakonsko sobo, popolno novo hrastovo pisalno mizo ali pa koncertni klavir „Lithor“ iz palisandra.

Darila so izložena v dvorani.

Prost vhod brez obveze za nakup.